

Prin tehnicile propuse sunt antrenate procese psihice: percepția, reprezentarea, senzația, fluiditatea și plasticitatea gândirii, imaginația creatoare. Preșcolarul care are un comportament creativ se implică activ în procesul instructiv-educativ, are spirit de observație, descoperă soluții personale la diferite probleme, are gândirea imaginativă, elaborează produse originale. În cadrul activităților artistico-plastice la copii se dezvoltă gândirea creatoare, se îmbogățesc reprezentările despre mediul înconjurător, forme și culori.

La vârsta preșcolară copilul are tendința de a se exprima în lucrările lui, bazându-se pe experiența personală. De aceea este binevenit să se acorde copilului libertatea de idei, de a găsi mijloace și forme diverse de exprimare a propriilor impresii despre lume, în care să se reflecte emoțiile și sentimentele trăite.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru Educație Timpurie. Chișinău, MECC, 2019.
2. Ghid de implementare a Curriculumului pentru Educație Timpurie. Chișinău, MECC, 2019.
3. HUBENCO, T. Metode de evaluare la Educația plastică. Ghid metodologic. Chișinău: Epigraf, 2013.
4. ȘUȘALĂ, I. Estetica și psihopedagogia artelor plastice și a desenului. București: Sigma, 2000.
5. ȚĂGULEA, I. Educația plastică. Domeniul Arte. Ghid metodic. Chișinău: Tipog. UST, 2016.
6. VOICULESCU, E. Pedagogia preșcolară. București: Aramis. 2003.

EVALUAREA FORMATIVĂ ÎN CADRUL DIDACTICII LIMBII ROMÂNE CA LIMBĂ STRĂINĂ

Victoria VÎNTU, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

<https://orcid.org/0000-0002-4515-122X>

Aliona BUSUIOC, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

<https://orcid.org/0000-0002-4010-0108>

CZU: 378.091.27:811.135.1

DOI: 10.46727/c.04-05-11-2022.p241-244

Rezumat: Dinamica procesului educativ modern determină perfecționarea continuă a strategiilor de structurare a celor trei etape ale demersului didactic: predare, învățare, evaluare. În articolul de față sunt identificate și analizate aspectele definitorii, avantajele și limitele evaluării formative, obiectivele, criteriile de selectare a unei anumite probe în cadrul cursului de limba română ca limbă străină. Reperetele teoretice sunt argumentate prin expunerea unor exemple de metode și instrumente de evaluare ce contribuie la eficientizarea procesului de instruire în grupele de medicii străini cu nivelul A1/A2 de cunoașterea limbii române.

Cuvinte-cheie: evaluare formativă, evaluare directă, evaluare indirectă, instrumente didactice.

Summary: The dynamics of the modern educational process determines the continuous improvement of the structuring strategies of the three stages of the didactic approach: teaching, learning, evaluation. In this article, the defining aspects, the advantages and limits of the formative assessment, the objectives, the criteria for selecting a certain test in the course of Romanian as a foreign language are identified and analyzed. The theoretical milestones are argued by exposing some examples of assessment methods and tools that

contribute to the efficiency of the training process in groups of foreign medical students with A1/A2 level of knowledge of the Romanian language.

Key words: formative assessment, direct assessment, indirect assessment, didactic tools.

Didactica limbilor străine, inclusiv a limbii române ca limbă străină, este impregnată în fenomenul schimbării, devenit principiul funcțional definitiv al domeniului. Tendința de modernizare, de implementare a unor instrumente inovative caracteristică învățământului la etapa actuală este urmărită la toate etapele demersului didactic: predare, învățare, evaluare.

Procesul de evaluare se distinge printr-o dimensiune complexă și multidimensională ce impune selectarea și valorificarea unor strategii specifice precum: eficientizarea continuă a produselor curriculare; revizuirea continuă a obiectivelor educaționale; formarea unor idei, concluzii; analiza și perfecționarea criteriilor evaluative pertinente. Caracterul său ciclic este determinat de conexiunea pe care o are cu celelalte două componente ale procesului de instruire. Evaluarea reprezintă un răspuns al predării și un imbold pentru învățarea ulterioară.

Cercetătorul M. Tănase distinge în lucrarea sa „Evaluarea – componentă esențială a procesului instructiv-educativ” [1], câteva etape ce marchează evoluția procesului de evaluare: „perioada testelor” datată cu secolul al XIX-lea, cea a „măsurătorilor”, când sunt aduse în prim plan nu doar atu-urile testelor, dar și dezavantajele acestora; „perioada evaluării” orientată spre cercetarea științifică a examenelor și „perioada de perfecționare a evaluării”, ultima exprimând tendința de modernizare a metodelor, tehnicilor și tehnologiilor didactice.

Procesul didactic al studierii limbii trebuie să fie la curent cu dinamismul cercetărilor psihopedagogice și didactice, fapt asigurat prin apelarea tot mai insistentă la metodele interactiv-participative. Problema unei evaluări fundamentate pe transparență ce ar determina recunoașterea comună a celor șase nivele de competență stipulate în CECRL rămâne importantă și actuală în realizarea obiectivelor politicii lingvistice europene.

Metodologia utilizată trebuie să corespundă obiectivelor propuse; printre care motivarea și susținerea procesului de studiu ocupă o poziție primordială. Opțiunea pentru o anumită metodă de evaluare constituie rezultanta mai multor factori. Interogarea, descrierea și reconstituirea informației, completarea unor dialoguri, expunerea cu suport vizual sunt metode indispensabile evaluării gradului de comprehensiune a textului și de asimilare a vocabularului tematic. Urmărind nivelul de însușire a subiectului propus, profesorul oferă situații ce solicită studenților probarea competențelor de a descrie acțiuni, evenimente, fenomene; de a-și exprima opinia și a construi dialoguri. Anume strategiile utilizate de către profesor pentru a asigura un proces instructiv dinamic și interactiv vor determina și o evaluare flexibilă și interactivă.

Competența cheie asupra căreia se concentrează atenția cadrelor didactice, fiind abordată în curriculum, plan de studii, manuale este cea de comunicare. Probele de evaluare propuse în cadrul

cursului de LRLS, indiferent de nivel, sunt direcționate spre aprecierea abilității de comunicare orală sau scrisă conform rigorilor prevăzute în Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi.

Amalgamul probelor scrise include: activitatea individuală, testul, extemporalul. Opțiunea pentru o anumită activitate depinde de finalitatea propusă. De exemplu, evaluarea nivelului de comprehensiune a unui text scris poate fi realizată prin următoarele tipuri de exerciții: completarea enunțurilor cu lexeme, sintagme excerptate din text; determinarea veridicității informațiilor propuse; restabilirea ordinii enunțurilor conform apariției acestora în text.

Probele orale utilizate în procesul de evaluare a cunoștințelor sunt selectate în funcție de numărul persoanelor participante (frontală, individuală, pentru un grup); în funcție de modul de integrare în unitățile temporale ale procesului didactic (orală curentă, periodică, finală) și, desigur, în dependență de nivelul de posedare a limbii străine conform CECRL. Evaluarea orală trebuie precedată de o discuție introductivă ce va direcționa activitatea spre finalitățile urmărite..

În cadrul unei lecții de limba română ca limbă străină, evaluarea competențelor de comunicare presupune producerea de mesaje orale în situații de exprimare monologată și dialogată. După Joseph de Vito, aceasta reprezintă „cunoștințele despre cele mai multe aspecte sociale ale comunicării, care definesc randamentul unei interacțiuni, a unei relații” [2]. Se configurează o dimensiune a evaluării formative, autentice centrate pe procesul de învățare, nu pe aprecierea seacă a rezultatelor memorizării de informații. Aspectele definitorii reliefate sunt:

- implementarea unor activități contextualizate cu accent pe cultivarea abilităților practice, a gândirii critice și a spiritului creativ;
- oferirea posibilității de manifestarea a individualității studentului;
- familiarizarea cu criteriile de evaluare și tipurile de itemi.

Potențăm cele expuse prin exemplul unui test de evaluare formativă oferit mediciniștilor străini care au realizat primii pași în universul necunoscut, dar incitant al limbii române:

1. Citiți textul și alegeți varianta corectă:

- Ana, *de unde/ unde* ești?
- Sunt din Israel.
- Ești dintr-*un/o* oraș sau dintr-*un* sat?
- Casa mea *sunt/ este* la țară. Stau cu mama și tata.
- Aveți o casă *sau/și* un apartament?
- *Aveți/avem* o casă mare și o grădină.

2. Răspundeți la întrebări:

- A. Câți/câte colegi/colege de cameră aveți ?
- B. Ce obiecte aveți în cameră?
- C. Ce este pe masă?
- D. Din ce oraș sunteți?
- E. Când este ziua Dvs. de naștere?

3. Descrieți imaginea propusă în cinci enunțuri.

Intenția cadrelor didactice este de a evalua nivelul de asimilare a vocabularului, a normelor gramaticale și, totodată, de a aprecia dacă strategia didactică aplicată este eficientă. Opțiunea pentru evaluarea orală e determinată de avantajele oferite: ajustarea întrebărilor la personalitatea studentului, șansa de se corecta, libertatea de manifestare în formularea răspunsurilor, comunicarea optimă dintre profesor și student, flexibilitatea modului de evaluare. Pentru studenții cu nivelul A1-A2 de cunoaștere a limbii române sunt puse întrebări factuale sau care solicită exemplificări concrete. Remarcăm, de asemenea, că valențele formative sunt mult mai pregnant conturate în cazul unei probe orale.

Setul metodelor și tehnicilor de evaluare formativă este foarte generos: harta conceptuală, eseul de cinci minute, jurnalul de reflecție, referatul, proiectul, portofoliul, teste de autoevaluare, metoda „știu-vreau să știu-am învățat”, sinteze ale experimentelor efectuate.

Din acest amalgam de metode, selectăm pentru analiză și exemplificare – portofoliul, considerat pe bună dreptate „cartea de vizită” a studentului. Interesul manifestat atât de către profesori, cât și de studenți pentru această metodă se explică prin flexibilitatea, aspectul complex și integrator ce-l caracterizează. De menționat aceste particularități îndeosebi cu referire la portofoliul de progres ce include toate produsele acumulate pe parcursul activității de învățare și portofoliul de evaluare cu toate rezultatele obținute.

În cadrul unui curs de limbă română având drept grup țintă studenții străini cu nivelul A1/A2 de posedare a limbii, portofoliul va include produse cu următoarea tematică: cartea mea de vizită; programul meu de activitate; familia mea; sportul meu preferat ș.a.

Evaluarea lucrărilor se va realiza conform criteriilor anunțate studentului odată cu primirea sarcinii: respectarea temei, creativitatea manifestată prin atribuirea unor elemente originale, accentul fiind plasat mai mult pe criteriul calității decât pe cel al cantității. Însă, cel mai important este că evaluarea acestora ia forma unei comunicări dintre profesor și student, ultimul răspunzând la un set de întrebări privind lucrul efectuat. Se conturează un proces flexibil ce îi oferă studentului prilejul să-și autoevalueze cunoștințele, ceea ce reprezintă avantajul de bază al portofoliului.

Eficiența demersului de evaluare formativă depinde de metodele, instrumentele aplicate de către cadrul didactic. Acestea trebuie să coreleze cu obiectivele urmărite, îmbinând armonios aspectele formativ și informativ și asigurând un climat de studiu favorabil.

Bibliografie:

1. TĂNASE, M. Evaluarea – componentă esențială a procesului instructiv-educativ. Brașov, 2011. ISBN978-973-0-11834-6 [citat 21.10.22]. Disponibil: <https://tanaseexpert.files.wordpress.com/2011/11/evaluarea-componenta-esentiala-a-procesului-instructiv-educativ1.pdf>
2. VITO, J. Human Communication. The basic course. New-York: Harper SROW, 1988.